

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי פליכס (שמשון) טומשוף ז"ל

בן חיה ויוסף

נולד באוסטריה

בתאריך כ"ד באייר תרפ"ז, 26/5/1927

התגורר בירושלים

התגייס דצמבר 1947

שרת בחיל רגלים

נפל בעת מילוי תפקידו

בתאריך י"א בתמוז תש"ח, 18/7/1948

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 6 שורה: 4 קבר: 5

הותיר אחריו הורים ואחים

בן 21 בנפלו

קורות חיים

בן חיה (יוהנה) ויוסף, נולד ביום כ"ד באייר תרפ"ז (26.5.1927) בווינה, בירת אוסטריה, אך מקום מגורי הוריו היה בעיר ברנו, צ'כוסלובקיה. שם למד בבית-ספר יסודי ואחר-כך בגימנסיה של הקהילה היהודית. אחרי פלישת הנאצים לצ'כוסלובקיה שלחו אותו הוריו עם שני אחיו הקטנים בראשית אוגוסט 1939 ללונדון. בדצמבר 1939 עלו הוריו לארץ, אך בגלל המלחמה לא יכלו להביא איתם את בניהם. בראשית מלחמת-העולם השנייה וההפצצות הגרמניות על לונדון, הועברו הוא ואחיו וכל תלמידי בית-ספרו מלונדון לבדפורד. שמשון נמסר לבית משפחה נוצרית, למד במהרה את השפה האנגלית וכעבור שנתיים, כשסיים את בית-הספר היסודי, תפס בבחינות את המקום הראשון, שזיכה אותו במלגה להמשך הלימודים בבית-הספר התיכון במגמה טכנית. בגלל נתינותו הזרה לא יכול ליהנות מהמלגה והתחיל לעבוד כחניך בבית-מסחר גדול לחומרי-בניין וכלי-בית, אך הוסיף להשתלם בשיעורי-ערב. כבר בגיל 18 היה ממונה על אחד האגפים בעסק. בשש שנות חייו בבדפורד הוסיף לקיים את קשריו עם היהדות על-ידי ביקורים במשפחות יהודיות ובאמצעות מועדון הנוער היהודי, בו היה חבר ואחר-כך שימש בו כיושב-ראש הוועד. שמשון היה ספורטאי פעיל וזכה באליפות העיר בפנינג-פונג. זמן-מה היה גם ראש קבוצת הכדורגל של מועדונו. בנובמבר 1945 עלה בידי ההורים להביא אליהם את בניהם לירושלים. שם התחיל שמשון לעבוד במקצוע שהתמחה בו באנגליה והתקדם במהירות בידיעותיו בעברית. משלא מצא סיפוק בעבודתו עבר בקיץ 1946 לעבוד כפקיד אזורי במחנה צבאי בריטי ליד עזה. עבודה זו הניחה את דעתו, אך בגלל חוסר הסיכויים לקביעות בה עבר בפברואר 1947 לעבוד בבנק "ברקליס" בירושלים.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בדצמבר 1947 גויס לשירות חלקי בשמירה באזור מגורי הוריו, ברחוב שמואל הנביא, מול שייח' ג'ראח.

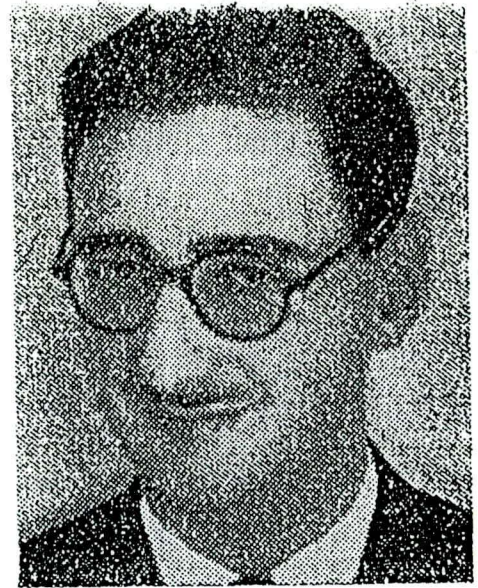
ביום 13.5.1948 גויס לשירות מלא ושימש בתפקיד מ"כ של חי"ם באותו אזור. בהפוגה הראשונה סיים קורס סיירים וצורף לאחד הגדודים, אך בגלל בקיאותו בשטח באזור בתי מנדלבוים נשלח לשרת שם והשתתף בקרבות שנתחדשו אחרי ההפוגה. שמשון אהב חי"ם שקטים בחוג המשפחה. הירבה לקרוא ספרים ולהאזין לשידורי מוסיקה, בה התעניין מנעוריו. אם כי חיי הצבא לא היו לפי רוחו, מילא את תפקידו כחייל ולוחם בנאמנות ובמסירות ובלי היסוסים, ובשקט שלו ובביטחונו הנפשי השפיע על כל פקודיו וחבריו- לנשק. לדברי חבריו-לנשק גילה גבורה ואומץ-לב בכל הפעולות שבהן השתתף ובעוד שרוב הלוחמים ליד בתי מנדלבוים הוחלפו בתקופות השונות של הקרבות ונשלחו למנוחה - שהה הוא שם מתחילת הקמת העמדה ועד סופה. כאשר נכבשה העמדה באופן ארעי היה הוא בין הראשונים אשר כבשה מחדש תוך קור-רוח והעזה רבה. ביום הראשון של ההפוגה השנייה ערך הלגיון הערבי התקפה עזה על בתי מנדלבוים. שמשון, אשר רק שעתים לפני-כן היה בבית בחופשה בת 24 שעות וביקר עוד באותו בוקר אצל חבריו בבנק, נשלח ממטה הגדוד להביא תגבורת אל המקום. לאחר שהצליח להעביר את התגבורת לתעודתה, חזר לבדו דרך פתח בלתי-מבוצר בין שני בתים, נפגע מצרור כדורים ושם נפל ביום י"א בתמוז תש"ח (18.7.1948). נקבר בשייח' באדר.

ביום י"ז באלול תש"י (30.8.1950) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

טומשוף שמשון (פליכס)

בן יוסף וחיה (יוהנה). נולד ב-26.5.1927 בוינה, בירת אוסטריה, אך מקום מגורי הוריו היה בברנו שבצ'כוסלובקיה. שם למד בבית-ספר עממי ואחר-כך בגימנסיה של הקהילה היהודית. אחרי פלישת הנאצים לצ'כוסלובקיה שלחוהו הוריו ואת שני אחיו הקטנים ממנו בראשית אוגוסט 1939 ללונדון, ובדצמבר 1939 עלו הוריו לארץ, אך בגלל המלחמה לא יכלו להביא אתם את בניהם. בראשית מלחמת-העולם

הוצאו הוא ואחיו וכל תלמידי בית-ספרו מלונדון לבדפורד. שמשון נמסר לבית משפחה נוצרית, למד במהרה את השפה האנגלית ואחרי שנתיים, כשגמר את בית-הספר העממי, תפס בבחינות את המקום הראשון, שזיכה אותו בסטיפנדיה להמשכת הלימודים בבית-הספר התיכון במגמה טכנית. בגלל נתינותו הזרה לא יכול ליהנות מהסטיפנדיה והתחיל לעבוד כחניך בבית-מסחר גדול. לחמרי-בנין וכלי-בית, אך הוסיף להשתלם בשיעורי-ערב. כבר בגיל 18 היה ממונה על אחד האגפים בעסק. בשש שנות חייו בבדפורד הוסיף לקיים את קשריו עם היהדות על-ידי ביקורים במשפחות יהודיות ובאמצעות מועדון הנוער היהודי, בו היה כחבר ואחר-כך שימש בו כיושב-ראש הועד. היה פעיל בספורט וזכה באליפות העיר בפלינג-פונג. זמן-מה היה גם ראש קבוצת כדורגל של מועדונו. בנובמבר 1945 עלה בידי ההורים להביא אליהם את בניהם לירושלים. שם התחיל שמשון לעבוד במקצוע שהתמחה בו באנגליה והתקדם במהירות בידיעותיו בעברית. משלא מצא סיפוק בעבודתו עבר בקיץ 1946 לעבוד כפקיד אזורחי במחנה צבאי בריטי ליד עזה. עבודה זו הניחה את דעתו, אך בגלל חוסר הסיכויים לקביעות בה עבר בפברואר 1947 לעבוד ב"ברקליס-בנק" בירושלים.

בדצמבר 1947 גויס לשירות חלקי בשמירה באזור מגורי הוריו, ברחוב שמואל הנביא, מול שייך ג'ראח. ב־13.5.1948 גויס לשירות מלא ושימש בתפקיד מ"כ של חי"ם באותו אזור. בהפוגה הראשונה סיים קורס לסיירים וצורף לאחד הגדודים, אך בגלל בקיאותו בשטח באזור בתי מנדלבוים נשלח לשרת שם והשתתף בקרבות שנתחדשו אחרי ההפוגה. שמשון אהב חיים שקטים בחוג המשפחה. הרבה לקרוא ספרים ולהאזין לשידורי מוסיקה, בה התעניין מנעוריו. אם כי חיי הצבא לא היו לפי רוחו, מילא את תפקידו כחייל ולוחם בנאמנות ובמסירות ובלי היסוסים, ובשקטו ובטחונו הנפשי השפיע על כל פקודיו וחבריו לנשק. לדברי חבריו לנשק גילה גבורה ואומץ־לב בכל הפעולות שבהן השתתף ובעוד רוב הלוחמים ליד בתי מנדלבוים הוחלפו בתקופות השונות של הקרבות ונשלחו למנוחה — שהה הוא שם מתחילת הקמת העמדה ועד סופה. כאשר נכבשה העמדה באופן ארעי היה הוא בין הראשונים אשר כבשוה מחדש תוך קור־רוח והעזה רבה. ביום הראשון של ההפוגה השניה ערך הלגיון הערבי התקפה עזה על בתי מנדלבוים. שמשון, אשר רק שעתים לפני־כן היה בבית בחופשה של 24 שעות וביקר עוד באותו בוקר אצל חבריו בבנק, נשלח ממטה הגדוד להביא תגבורת אל המקום, ואחר עברו בראש התגבורת למקום תעודתו, חזר לבדו דרך פתח בלתי־מבוצר, בין שני בתים, נפגע מצרור כדורים ושם נפל ביום 18.7.1948. היה קבור בשייך־באדר וביום 30.8.1950 הועבר למנוחת־עולמים להר־הרצל בירושלים.

... הכרתי את שמשון לראשונה כשבועיים ימים לפני ההפוגה הראשונה. היינו בקורס כ"כ בליפסה בירושלים. במשך הקורס החידדתי עם שמשון. הוא היה בחור נעים ואמיץ והיה נעים נעים לבוא בשיחה עם בחור שלא נפלה רוחו ולא הראה סימני עייפות אחרי ימי-קרב קשים שעברו עליו. תשוקתו היחידה של שמשון היתה לעבור מפלוגת פל"ם (פלוגה לוחמת מקומית) לפלמ"ח.

עם גמר הקורס לפני שנשלחנו בחזרה ליחידתנו פנה מפקד הקורס אלינו וביקש ארבעה מתנדבים לקורס סיירים. שמשון היה הראשון אשר צעד קדימה והתנדב, ועיניו רקדו משמחה כשהמפקד הסכים לשלחו לקורס.

אחר מ זאת לא ראיתיו כחודש ימים.

בימי ההקרבות שבין שתי ההפוגות שוב נפגשתי עם שמשון בגזרה בהי מנדלבוים שבירושלים. הוא היה אחראי על כיתת סיירים. שמחתי לראותו, הקרבות היו עזים ביותר אך שמשון עליו כתמיד. לא היה תפקיד אשר לא ביצע ברצון ובשמחה, ועל ידי מעשיו העזים חיבב את עצמו על בני כחוו. לעתים תכופות בשיחות חברים הזכירו את מעשיו העזים של שמשון והיו אשר טענו כי שמשון אינו מעריך את מידת הסכנה הצפויים לו. אולם לא כן הוא - שמשון, ידע שמסכן הוא את עצמו וטוב היה הדבר בעיניו מאשר לסכן את חיי חברו.

לא הייתי נוכח כאשר נפל שמשון, אך מפי עדי 00 ראייה שמעתי שהדבר קרה כך: שמשון נשלח לגשש את הדרך לבתי מנדלבוים. בעפדו לעבור בפרצה שבגדר, הרגיש בפצוע הסוכב במעבר. ברצונו לעזור לחברו הפצוע - נעצר שמשון בדרכו. חבריו בעמדה שמאחוריו פתחו בקריאות אזהרה, ידוע היה להם ואף לשמשון, כי הוא נעמד בשטח צליפה. אולם שמשון לא נשמע לאזהרותיהם, בקור רוח הוא הרים את ראשו של החייל הפצוע אך בראות כי אין רוח חיים בו, הניחו במקומו ועמד להמשיך בדרכו, כאשר האוייב פתח עליו באש והצ נפל על-יד חברו. כפי שצינתי מראש, לא הייתי עד ראיה לנפילתו של שמשון, אך זאת אוכל לומר בבטחון, כי התאור הכלל מזדהה עם הכרתי את שמשון והתנהגותו בקרב.

(יואל גרוס)

ש משון (פ ל י ק ס) ט ו מ ש ו ך

לפני מלחמתנו הכרתי את משון רק מעט, ולא היה לי מגע רב אתו. חשבתי אותו למושפע מהסביבה שבה חונך, בזמן מלחמת העולם, באנגליה, אבל עם הכרה יותר קרובה התברר מיד שהוא כונן לעצמו את ההכונות האנגליות הטובות, שלוה ועוותנות וביחד עם זה היה חברי מאוד ומהר התחבב על חבריו.

עם התחלה דצמבר 1947, כאשר התחלנו לגייס את הגברים בסביבה רחוב שמואל הנביא לשמירה, נענה משון כאחד הראשונים לקריאה. כמובן שלא עבר זמן רב וידענו להעריכו. משון היה כאלה שהלך ברצון לכל מקום ולכל תפקיד. וכיון שהיה גם אחראי ושקט, נתמנה עד מהרה למפקד עמדה.

בימים ההם היה מקומו לרוב בנהלת שמעון, ששם רוכזו במיוחד בחורים בעלי-אומץ, בגלל החזית הכפולה (הערבית והבריטית) ששררה שם. זמן קצר אחרי זה הועברתי אני לגזרה אחרת. אולם כאשר בקשתי להעביר אחי את משון - לא רצו מפקדיו לותר עליו בשום פנים.

כך קרה שפגשתי בחזית שוב רק אחרי ההפוגה הראשונה בעת הקרבות סביב בית מנדלבוים. שם הופיע כבר כסייר, אחרי שעבר קורס סיירים בהצלחה רבה. אבל זה לא היה מטבעו של משון להסתפק במוטל עליו. מתי שהיה צורך בעזרה ותגבורת - הופיע משון בין הראשונים.

באחד הקרבות המרים שם, הופיע אצלי ונגש לעמדה חיצונית. ועד כמה שבן-אדם כמוהו יכול היה להועיל כתגבורת - יש להבין רק מי שידע אז את המצב שם מצד אחד, ומצד שני מי שידע את אישיותו, הופעתו ובטחונו של משון. ובזאת התבטאה גבורתו. הוא אף פעם לא התחמק מלמסור מתכונותיו לאחרים, בלי להדגיש בענווונותו הסבעית. משון מצא את מותו אחר שהעביר בהצלחה כחת תגבורת לגזרה. בדרכו חזרה מהתפקיד נקצר ללא עת.

כך הכירו אותו רבים וכך לא ימוש מזכרונו.

(אברהם שץ)

ש מ ש ר ו ן (פ ל י ק ס) ט ו מ ש ר ף

כתמיד, עם חיובו על שפתיו, הוא עומד לפני עיני וקטה להסלים עם העובדה שפליקס אינו כבר בינינו.

רגיל היה להתחבב מיד עם כל אדם שבא עמו במגע, וסייע לכך מראהו ותכוננו אופיו גם יחד. פשטות הליכותיו עם עדינות שקטם וצנועה, טוהר-לבו יושר-מחשבתו חיבבוהו לא רק עלי ועל פקידי מחלקתי שעבדנו עמו בקביעות, אלא אף על מי שנפגש בו באקראי. אף בני משפחתי שהכירוהו מביקוריו שביקר בביתנו לעתים תכופות, עמדו מיד על טיבו של נער חביב ונאה זה, הוקירוהו ורחשו אליו חיבה.

שקדן וחרוץ היה. כל תפקיד שהטילו עליו - בעבודתו האזרחית כצבאית - קיבל כפי שהוא, בפשטות וכמשהו מובן מאליו, בלי להעלות על הדעת אפשרות של התחמקות, ובחום לבו שקד למלא את חובתו כפשוטה ובשלמותה כמיטב יכולתו ולא כמחוך הכרח ושגרה. על קושיים ודברים בלתי מובנים לו, השתדל להתגבר בכוח עצמו, שלא להטריד את זולתו בשאלות מיותרות - וכשרונותיו סייעו לו בכך.

באותה פשטות עצמה קיבל את חובתו הלאומית ותפקידיו הצבאיים ובנאמנות שקד לבצעם. אלא שאף באותם הימים הטרופים של הקרב על ירושלים לא שכח את ידידיו שכה נחקשרו אליו. בעצם יום של הפגזה כבדה הופיע בביתי מחייך כתמיד: ניתן לו חופש לשעה קלה, ולפני שהלך לביתו זכר לבקד אף אותנו. על כוס תה סיפר על תפקידיו - בפשטות כדרכו.

היחה זו פגישתי האחרונה עמו. ימים מספר אחרי כך הממה אותנו הבשורה המחרידה:
פליקס נפל !

(משה קולני)